

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

vel demereri non possunt. Sexto, quod ad sit patrum & promissio ex parte Dei, & ex parte operantis seu merentis, ordinatio operis ad consequendum primum: quia sine tali promissione & ordinatione, Deus nemini obligari potest ad reddendum primum.

Supponendum est etiam, quatuor esse tempora vel instantia de quibus dubitari potest an Christus meruerit, nempe primum instans conceptionis, reliquum vite tempus usque ad mortem, ipsum instans mortis, & tempus quod post Christi mortem successit. His præmissis.

Licet omnes Theologi unanimiter fateantur Christum dum erat in terris viator, verè & propriè meruisse, idque certè & indubitata fide tenendum sit tamem circa tempus quo meruit, varia sunt Authorum placita, sed omnes sententiæ, ad quatuor reduci possent exilimo.

Prima negat Christum meruisse in primo conceptionis instanti. Hanc tenet Alenius 3. part. quæst. 17. membro 2. art. 1. illamque probabiliorem censet Albertus in 3. dist. 18. art. 6. & D. Bonaventura ibidem art. 10. quæst. 2. & ut probabilem defendit Durandus in eadem distinctione quæst. 2.

Secunda per extremum affirmat, Christum meruisse non solum in hac vita mortali, sed etiam post mortem. Ita quidam quos sine nomine refert Vincentius relect. de gratia Christi quæst. 1. pagina 438. Pro hac etiam refertur Regula hic disp. 1. §. 1. & alii qui volunt Christum meruisse per effusionem sui sanguinis ex latere transfixo, quod vulnus certum est fuisse Christo inflictum post ejus mortem. Huic etiam favent quidam Theologi, qui ut refert Vazquez hic disp. 76. cap. 1. docent Christum nunc actu mereri in sacrificio missæ, & in collatione sacramentorum.

Tertia Christi meritum a primo instanti conceptionis usque ad instans mortis inclusive protendit, & asserit in instanti terminativo vitæ, mortisque inceptivo, meruisse. Ita Cajetanus in 4. quæst. 50. art. 6. §. ad 1. & 2. 2. quæst. 124. art. 4. ad 2. Martini argumentum, quem sequitur Hurtado disp. 63. sect. 10.

Quarta & vera sententia, quæ apud Theologos non solum domesticos, sed etiam extraneos communis est, docet Christum meruisse quidem in primo instanti conceptionis, & toto tempore vitæ, non tamen post mortem, nec in ipso instanti terminativo vitæ, mortisque iniciativo.

§. II.

Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum, verè & propriè meruisse.

Disco primò, Christus verè & propriè meruit.

Conclusio est certa de fide, colligitur enim aperte ex variis Scripturæ locis: Nam dicitur Mat. 13. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum. Item: Pro eo quod laboravit anima ejus, videbit & saturabitur. Quibus verbis demonstrat Propheta uberrimum fructum qui Christo Domino in præmiis passionis erat præparatus. Unde Hieronymus in hunc locum: Quia igitur laboravit, videbit Ecclesijs in toto orbe consurgere, & eam saturabitur fide. Dicit etiam Apostolus ad Philip. 2. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, propter quod Deus exaltavit eum. Ubi exaltatio Christi, illius humilitati &

A obedientiæ, ut causæ meritoria tribuitur. Denique in Tridentino definitur, Christum fuisse causam meritoriam nostræ justificationis: Ergo Christum verè & propriè meruisse, certè & indubitata fide tenendum est.

Ratio etiam suffragatur: In Christo enim concurrunt omnes conditiones ad meritum requisitæ: Ergo verè & propriè meruit. Consequentia patet, Antecedens probatur inductione, discurrendo per singulas. In primis certum est secundum fidem, Christi humanitatem habere liberum arbitrium, ut ostendit S. Thomas quæst. 18. art. 4. & per consequens actiones ejus fuisse liberas. Secundò, omnes actiones Christi ex objecto & circumstantiis erant bonæ, ut ipse testatur Joan. 8. dicens: Ego quæ placita sunt ei facio semper. Tertiò, ejus humanitas erat Deo grata, tum gratia unionis, tum gratia habituali. Quarto, per actum charitatis omnia opera sua in Dei gloriam referebat. Quintò, ejus actiones erant viatoris: nam ut ostendit D. Thomas hic quæst. 15. art. 10. Christus simul erat viator & comprehensor, quia licet ab instanti conceptionis haberet beatitudinem animæ, & visione beatificâ frueretur, carebat tamen gloriâ corporis, & in eam tendebat per actus meritorios. Unde Jeremias 14. colonus & viator appellatur. Quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum. Denique, promissum est præmium actionibus Christi, ut colligitur ex verbis Isaie supra relatis, & similiter Christus ordinavit actiones suas ad tale præmium: Sed conditiones illæ sufficiunt ad meritum, ut in Tractatu de merito fusiè ostensum est: Ergo in Christo reperiuntur omnes conditiones ad meritum requisitæ.

Disp. 2.
art. 2.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Meritum libertatem arbitrii requirit: Sed in Christo libertas arbitrii non fuit, cum determinatus ad bonum extiterit, sine indifferentia ad malum: Ergo mereri non potuit.

Respondeo negando Minorem: Licet enim in Christo non fuerit libertas contrarietatis, consistens in indifferentia ad bonum & malum, fuit tamen libertas contradictionis, consistens in indifferentia ad agere & non agere, & ad hoc & illud bonum, quæ libertas ad meritum sufficit. Ita D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. ad 1. & in 3. dist. 18. quæst. 1. art. 2. ad 5. De quo fusiè infra.

Obijcies secundò: Meritum est opus viatoris: Sed Christus a primo instanti conceptionis non fuit viator, sed comprehensor: Ergo mereri non potuit.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem: licet enim Christus a primo instanti conceptionis esset comprehensor, & visione beatificâ frueretur, tamen simul erat viator, ut docet S. Thomas hic quæst. 15. art. 10. quia carebat beatitudine corporis.

Dices primò: Licet Christus simul esset viator & comprehensor, tamen non erat viator secundum animam, cum illa a primo conceptionis instanti, visione beatificâ frueretur, sed tantum secundum corpus, quod erat mortale & passibile: Atqui meritum esse debet ab anima, & a voluntate quæ potentia ejus est, & non a

M m m m 3 cor-

corpore & viribus ejus: Ergo licet Christus fuerit viator, tamen mereri non potuit.

11 Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, Christus enim non tantum ratione corporis præcise, sed etiam secundum animam erat viator; nam Christi anima dupliciter considerari potest, primo secundum mentem seu partem superiorem, secundum quam est persona incompleta, habens esse independentem à corpore, & proprias operationes intellectus & voluntatis, quibus clarè videbatur Deum, & ejus præsentia fruebatur, & secundum hanc rationem Christus fuit comprehensor ab instanti suæ conceptionis. Secundo considerari potest, quantum informabat ante mortem Christi, corpus ejus passibile & mortale, tribuendo illi gradum corporeum, vegetativum, & sensitivum, & ut erat principium passionum seu affectuum animalium appetitus sensitivi; & secundum hanc rationem Christus fuit viator, etiam secundum animam. Unde simul in eadem Christi anima reperiebatur gaudium comprehensoris, & tristitia viatoris, quam explicuit Christus, quando dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem.*

12 Dices secundò: Si Christus ex carentia beatitudinis corporis, constituitur in statu viæ capaci merendi, animæ beatorum erunt in statu merendi, quia similiter carèt beatitudine corporis.

Sed negatur sequela: Christus enim non ex eo solù fuit viator, quia caruit beatitudine corporis, sed quia illius anima erat corpori passibili unita, passibilitate ortà ex carentia beatitudinis corporis: animæ autem Sanctorum in patria, corpori unitæ non sunt, & aliàs sunt impassibiles, & idcirco omnino extra statum merendi constitutæ. Ita D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. ad 5.

13 Dices tertio: Si Christus meruit, quia fuit simul viator & comprehensor, non meruit de lege ordinaria, sed ex aliqua dispensatione speciali; nam quod simul esset viator & comprehensor, habuit Christus ex dispensatione speciali; de lege enim ordinaria gloria animæ ejus in corpus redundare debebat, illudque reddere impassibile.

Sed negatur pariter sequela, licet enim conjunctio status viatoris cum statu comprehensoris in Christo, fuerit facta ex speciali privilegio, illà tamen supposita, ut Christus mereretur, speciali dispensatione non eguit, sed id contingit ex ordinaria providentia Dei: licet licet conjunctio humanitatis ad Verbum, miraculosa fuerit, omniumque miraculorum miraculum; illà tamen supposita, quod Christus ut homo actus humanos eliceret, non miraculosum, sed connaturale fuit.

14 Obijcies tertio: Meritum dicit imperfectionem merente: Ergo nullatenus debet poni in Christo. Consequentia videtur legitima, Antecedens probatur. Qui meretur expectat aliquid sibi conferendum ab alio tanquam a superiori: Ergo meritum dicit inferioritatem & indigentiam, subindeque imperfectionem, in persona merente.

15 Respondeo, concessa Antecedente, distinguendo Consequentem: Ergo meritum nullatenus debet poni in Christo, ratione naturæ divinæ, concedo. Ratione naturæ assumptæ, nego. Nam ratione talis naturæ potest Christus se subicere Deo ut superiori, & ab eo expectare præmium, si indeque verè & propriè mereri, & de condigno satiscere, ut disp. 4. ostensum est.

alia difficultas resolvitur, & quo tempore Christus fuerit, quator sequentibus conclusionibus declaratur

Deo secundò: Christus meruit in primo instanti conceptionis instanti. Ita D. Thomas quæst. 34. art. 3. & Theologi communiter.

Probatum primò ex Scriptura, dicitur enim ad Hebræos 10. de Christo: *Ingressus mundum dixit, hostiam & oblationem nolasti &c.* tunc ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut facias Deus voluntatem tuam. Ex quibus verbis

potest desumi argumentum. Oblatio in qua Christus fecit Patri ingreditur mundum, voluntas illa quæ tunc pro salute generis humani, se obtulit Patri, & statuit opus nostræ redemptionis ad quod missus fuerat perficere, re fuit meritoria: Sed talis oblatio, & mortuæ acceptio, facta fuit in primo instanti conceptionis: Ergo in illo instanti Christus meruit. Apparet, Tum quia talis oblatio & mortuæ acceptio, fuit libera, & ex charitate, habuitque illa conditiones ad meritum requisitas. Tum etiam quia Apostolus de illa subdit paulò post: *In voluntate sanctificati sumus*: voluntas autem operatio quæ Christus sanctificavit nos, facta gloria atque meritoria fuit. Minor vero dicitur: Tum quia Christum ingredi in mundum

lūm verificatur de primo instanti conceptionis, nam ante primum instanti conceptionis, non verum cum proprietate dicere quod Christus ingreditur in mundum, sed quod ingressus sit. Pro tempore autem subsecuto ad primum instanti, non est verum dicere quod ingreditur, sed quod ingressus est. Tum etiam quia ut ex contextu patet, *ly tunc* referendum est ad illam durationem, quæ Deus Christo aptavit corpus seu dedit ei corpus aptum ad immolationem, quia passibile: Sed hæc duratio est primum instanti conceptionis: Ergo in illo instanti Christus se obtulit Patri, & mortem pro salute generis humani acceptavit.

Confirmatur: Quamvis daretur quod ex verbis illis Apostoli non satis evinci posset, Christum in primo conceptionis instanti meruisse, ex illis tamen aperte constat, ipsum subter initium, saltemque aliquando post meruisse, ferendo se Patri, & dicendo, *Ecce venio*: unde etiam non possit assignari ratio ulla cur meritum Christi, eaque voluntas in qua sanctificati sumus, oblationem tantisper sit passa, prudenter factum demur, si quod est Christo dignius, planeque obficultate vacat, ei tribuamus; ne prima quævis vita ejus portio abierit in frugifera, & meriti expers. Præsertim cum Angelos à primo probationis instanti meruisse, pervulgata sententia sit, & nulla perfectio, aut prærogativa deest Christo denegari, quæ pure creaturæ cōceditur.

Probatum secundò conclusio ratione quæ datur S. Thomas intra quæst. 34. art. 3. Christus à primo instanti conceptionis habuit actum voluntatis supernaturalem & liberum: Sed illi actui nihil defuit necessarium ad meritum: Christus in primo instanti suæ conceptionis meruit. Minor patet, Major verò à S. Doctore ostenditur. Christus in primo instanti suæ conceptionis meruit. Sed iustificatio per proprium voluntatis actum quæ est iustificatio adultorum, perfectior est